

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020

ΦΥΣΙΚΗΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΝΕΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΘΕΜΑ Α

Στις ερωτήσεις **A1 - A4** να γράψετε τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη φράση η οποία συμπληρώνει σωστά την ημιτελή πρόταση.

A1. Σε μια εξαναγκασμένη ταλάντωση η συχνότητα του διεγέρτη είναι μεγαλύτερη της ιδιοσυχνότητας του ταλαντωτή. Αν μειώνουμε συνεχώς τη συχνότητα του διεγέρτη, το πλάτος της εξαναγκασμένης ταλάντωσης θα

- α. μένει σταθερό.
- β. αυξάνεται συνεχώς.
- γ. μειώνεται συνεχώς.
- δ. Αυξάνεται αρχικά και μετά θα μειώνεται.

Μονάδες 5

A2. Σώμα μάζας m κινείται οριζόντια με ταχύτητα μέτρου u . Στην πορεία του συγκρούεται μετωπικά και ελαστικά με δεύτερο ακίνητο σώμα πολύ μεγάλης μάζας. Το μέτρο της μεταβολής της ορμής του είναι

- α. 0
- β. Mu
- γ. $2mu$
- δ. $3mu$

Μονάδες 5

A3. Σε μια απλή αρμονική ταλάντωση η επιτάχυνση του σώματος που ταλαντώνεται δίνεται από τη σχέση $a = \omega^2 A \sin(\omega t)$. Τότε η ταχύτητά του δίνεται από τη σχέση :

- α. $u = \omega A \sin(\omega t)$
- β. $u = \omega A \sin(\omega t + \pi/2)$
- γ. $u = \omega A \sin(\omega t + \pi)$
- δ. $u = \omega A \sin(\omega t + 3\pi/2)$

Μονάδες 5

A.4 Ένας δίσκος ακτίνας R περιστρέφεται με σταθερή γωνιακή ταχύτητα ω γύρω από έναν άξονα που διέρχεται από το κέντρο του και ο οποίος είναι κάθετος στο δίσκο. Ένα σημείο (A) βρίσκεται σε απόσταση $R/2$ από τον άξονα περιστροφής, ενώ ένα σημείο (B) βρίσκεται στην περιφέρεια του δίσκου. Για τα σημεία (A) και (B) ισχύει :

- α. $\omega_A = \omega_B$ (γωνιακές ταχύτητες)
- β. $u_A = u_B$ (γραμμικές ταχύτητες)
- γ. $\alpha_{\gamma\omega\nu,A} \neq \alpha_{\gamma\omega\nu,B}$ (γωνιακές επιταχύνσεις)
- δ. $\alpha_{\kappa,A} = \alpha_{\kappa,B}$ (κεντρομόλος επιτάχυνση).

Μονάδες 5

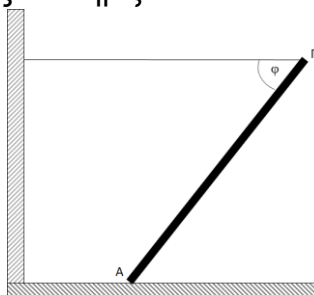
A.5 Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α. Καθώς τα αμορτισέρ ενός αυτοκινήτου παλιώνουν και φθείρονται, η τιμή του b αυξάνεται και η ταλάντωση διαρκεί περισσότερο.
- β. Στην κεντρική και ελαστική κρούση δύο σφαιρών, η μεταβολή της κινητικής ενέργειας του συστήματος των δύο σφαιρών είναι μηδέν.
- γ. Τα πραγματικά ρευστά δεν είναι όλα νευτώνεια ρευστά.
- δ. Το φαινόμενο της σκέδασης παρατηρείται στο μικρόκοσμο όπου τα σωματίδια που αλληλοεπιδρούν έρχονται σε επαφή.
- ε. Η ροπή ζεύγους δυνάμεων που δρουν σε ένα σώμα, είναι ίδια ως προς οποιοδήποτε σημείο.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

B.1 Η λεπτή και ομογενής δοκός AB, ισορροπεί όπως φαίνεται στο σχήμα. Το άκρο της Γ είναι δεμένο σε μη εκτατό οριζόντιο νήμα, με το οποίο σχηματίζει γωνία φ , ενώ με το άκρο της A στηρίζεται στο έδαφος.

Ο ελάχιστος συντελεστής τριβής μεταξύ δοκού και εδάφους, για να εξασφαλίζεται η ισορροπία, είναι :

α. $\frac{1}{2\epsilon\phi\phi}$ β. $\frac{\epsilon\phi\phi}{2}$ γ. $\frac{1}{2}$ **Μονάδες 2**

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. **Μονάδες 6**

B.2 Ένα μικρό σώμα εκτελεί ταυτόχρονα δυο απλές αρμονικές ταλαντώσεις , της ίδιας διεύθυνσης με συχνότητες f_1 και f_2 που διαφέρουν λίγο μεταξύ τους (με $f_1 < f_2$), με ίδιο πλάτος. Το πλήθος των ταλαντώσεων που εκτελεί το σώμα μεταξύ δυο διαδοχικών μηδενισμών του πλάτους είναι :

α. $\frac{f_1 - f_2}{2(f_1 + f_2)}$ β. $\frac{f_1 + f_2}{2(f_2 - f_1)}$ γ. $\frac{f_1 + f_2}{f_1 - f_2}$ **Μονάδες 2**

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας . **Μονάδες 6**

B3. Τα άκρα ευθύγραμμου αγωγού, ο οποίος έχει μήκος L , μάζα m και αντίσταση R_1 , μπορούν να ολισθαίνουν χωρίς τριβές πάνω σε δύο κατακόρυφους μεταλλικούς στύλους μηδενικής ωμικής αντίστασης. Οι δύο στύλοι ενώνονται στο πάνω μέρος με σύρμα ωμικής αντίστασης R_2 . Η όλη διάταξη βρίσκεται μέσα σε ομογενές οριζόντιο μαγνητικό πεδίο μαγνητικής επαγωγής B , το οποίο είναι κάθετο στο επίπεδο που ορίζουν ο αγωγός και η ταχύτητά του. Αρχικά ο αγωγός είναι ακίνητος. Κάποια στιγμή αφήνεται να ολισθήσει και αποκτά σταθερή (οριακή) ταχύτητα, αφού πέσει κατά h . Η σταθερή ταχύτητα που αποκτά ο αγωγός είναι :

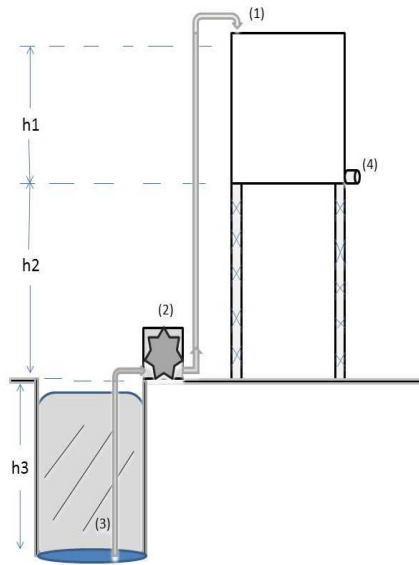
α. $\frac{R_1 m g}{B^2 L^2}$ β. $\frac{(R_1 + R_2) m g}{B^2 L^2}$ γ. $\frac{R_1 + R_2}{B^2 L^2}$

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση. **Μονάδες 2**

Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. **Μονάδες 7**

ΘΕΜΑ Γ

Κυλινδρική δεξαμενή εμβαδού διατομής $A=5\text{m}^2$ και ύψους $h_1=2\text{m}$ είναι ανοιχτή στην ατμόσφαιρα. Η δεξαμενή είναι τοποθετημένη πάνω σε κατακόρυφα στηρίγματα ύψους $h_2=3\text{m}$ από την επιφάνεια του εδάφους και αρχικά είναι άδεια. Για να γεμίσουμε την δεξαμενή με νερό από παρακείμενο πηγάδι βάθους $h_3=5\text{m}$, χρησιμοποιούμε αντλία και σωλήνες εμβαδού διατομής $A_1=5\cdot 10^{-3}\text{m}^2$ από όπου το νερό εκρέει προς την δεξαμενή με ταχύτητα $v_1=2\text{m/s}$.

Γ.1 Να βρεθεί σε πόσο χρόνο θα γεμίσει η δεξαμενή.

Μονάδες 6

Γ.2 Να βρεθεί η ισχύς της αντλίας.

Μονάδες 7

Κάποια στιγμή, αφού γεμίσει η δεξαμενή ανοίγει πλευρική τρύπα ακριβώς πάνω από τον πυθμένα της, τέτοια ώστε η στάθμη του νερού στη δεξαμενή, να διατηρείται σταθερή.

Γ.3 Να βρεθεί η ταχύτητα εκροής του νερού από την τρύπα καθώς και το εμβαδό διατομής της.

Μονάδες 7

Γ.4 Να βρεθεί σε πόση οριζόντια απόσταση από την δεξαμενή συναντά το έδαφος η φλέβα του νερού που εκρέει από την τρύπα.

Μονάδες 5

Δίνονται: η πυκνότητα του νερού $\rho=10^3\text{kg/m}^3$, η ατμοσφαιρική πίεση $p_{\text{atm}}=10^5\text{Pa}$, η επιτάχυνση της βαρύτητας $g=10\text{m/s}^2$

ΘΕΜΑ Δ

Τα άκρα Α και Γ δύο παράλληλων οριζοντίων αγωγών ΑΧ και ΓΧ', οι οποίοι δεν έχουν ωμική αντίσταση, συνδέονται με ένα αμπερόμετρο εσωτερικής αντίστασης $r = 1\Omega$. Επάνω στο επίπεδο των δύο αγωγών είναι τοποθετημένος κάθετα προς τη διεύθυνσή τους άλλος ευθύγραμμος αγωγός ΚΛ, μήκους $L = 0,5\text{m}$, ο οποίος μπορεί να ολισθαίνει χωρίς τριβές. Η μάζα του αγωγού ΚΛ είναι $m = 2\text{ kg}$ και η αντίστασή του $R = 9\Omega$. Το σύστημα των τριών αγωγών βρίσκεται μέσα σε ομογενές μαγνητικό πεδίο, του οποίου η μαγνητική επαγωγή $B = 2\text{T}$ είναι κάθετη στο επίπεδο των αγωγών. Κατά τη χρονική στιγμή $t=0$, κατά την οποία ο αγωγός ΚΛ έχει ταχύτητα $u_0 = 10\text{ m/s}$ παράλληλη προς τους αγωγούς ΑΧ και ΓΧ', ασκείται εξωτερική δύναμη F ομόρροπη προς την ταχύτητα. Ο αγωγός ΚΛ αποκτά σταθερή επιτάχυνση $a = 5\text{ m/s}^2$ ομόρροπη προς την ταχύτητα.

Δ1. Να υπολογιστεί και να αποδοθεί γραφικά η ένταση του ρεύματος σε συνάρτηση με το χρόνο.
Μονάδες 8

Δ2. Να βρεθεί το φορτίο που περνά από το αμπερόμετρο από την $t = 0$ έως την $t_1 = 4\text{ s}$.
Μονάδες 6

Δ3. Να υπολογιστεί η τάση στα άκρα του αγωγού ΚΛ τη χρονική στιγμή $t = 4\text{ s}$
Μονάδες 6

Δ4. Να υπολογιστεί η εξωτερική δύναμη F κατά τη χρονική στιγμή $t = 4\text{ s}$.

Μονάδες 5